

Grönbok om finansiella tjänster till privatpersoner och mindre företag

Sammanfattning

Utskottet har granskat kommissionens grönbok om finansiella tjänster till privatpersoner och mindre företag (KOM(2015) 630). I grönboken behandlas utmaningar och möjligheter för att privatpersoner och företag ska kunna utnyttja den inre marknaden för finansiella tjänster fullt ut. Målet är att hitta sätt att övervinna de hinder som i dag bromsar utvecklingen mot en gränsöverskridande marknad. Ambitionen är att det ska bli enklare för kunder och företag att verka gränsöverskridande, vilket i sin tur ska leda till ökade valmöjligheter, bättre konkurrens, fler jobb och ökad tillväxt.

Utskottet stöder kommissionens arbete med att främja en ytterligare integrering av de finansiella marknaderna inom unionen. Utskottet är positivt till initiativ som främjar gränsöverskridande handel, ökar konkurrensen och valmöjligheten och stärker den inre marknaden. Utskottet välkomnar särskilt initiativ som främjar utvecklingen av nya affärsmodeller och digital innovation. Det är utskottets uppfattning att innovativ digital teknik kan vara till hjälp för att undanröja vissa av de hinder som finns på de finansiella marknaderna i dag.

Utskottet är positivt till ökad konvergens och till ett harmoniserat genomförande av regelverk, men betonar samtidigt vikten av att kommande initiativ inte får leda till att konsument- och investerarskyddet sänks i Sverige. I utarbetandet av nya regler vill utskottet även framhålla behovet av bestämmelser som motverkar skatteflykt och skatteundandragande. Utskottet manar till försiktighet vad gäller initiativ på området för gränsöverskridande försäkringsavtal och ändringar i reglerna om bekämpning av penningtvätt. Vidare noterar utskottet att grönboken, namnet till trots, bara i mycket liten utsträckning tar upp problem och hinder för mindre företag och utskottet hade gärna sett att kommissionen i högre grad hade belyst småföretagarperspektivet.

Utskottet välkomnar kommissionens grönbok som ett led i arbetet med att främja gränsöverskridande handel och tror att samrådet kan ge upphov till goda exempel för åtgärder inom angränsande områden.

Utskottet föreslår att riksdagen lägger utlåtandet till handlingarna.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut3

Redogörelse för ärendet4

Utskottets granskning5

Utskottets ställningstagande13

Bilaga

Förteckning över granskade dokument15

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Grönbok om finansiella tjänster till privatpersoner och mindre företag

Riksdagen lägger utlåtandet till handlingarna.

Stockholm den 25 februari 2016

På finansutskottets vägnar

Fredrik Olovsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Olovsson (S), Monica Green (S), Maria Plass (M), Jörgen Hellman (S), Oscar Sjöstedt (SD), Jörgen Andersson (M), Emil Källström (C), Janine Alm Ericson (MP), Jan Ericson (M), Hans Ünander (S), Dennis Dioukarev (SD), Erik Ullenhag (L), Marie Granlund (S), Börje Vestlund (S), Maria Malmer Stenergard (M), Håkan Svenneling (V) och Rolf Åbjörnsson (KD).

Redogörelse för ärendet

Den 10 december 2015 offentliggjorde Europeiska kommissionen en grönbok om finansiella tjänster till privatpersoner och mindre företag. Den officiella svenska språkversionen inkom till riksdagen den 17 december 2015. Kammaren hänvisade grönboken till finansutskottet för beredning den 12 januari 2016. Regeringen lämnade den 28 januari 2016 en faktapromemoria över grönboken (2015/16:FPM46).

Kommissionens samråd kring grönboken avslutas den 18 mars 2016.

Utskottets granskning

Bakgrund

Sedan finanskrisen 2008 har konsumenternas förtroende för de finansiella marknaderna minskat, och den ekonomiska tillväxten är fortfarande svag. EU:s inre marknad för finansiella tjänster som riktar sig till privatpersoner och mindre företag uppvisar i dag en mycket liten gränsöverskridande verksamhet. För att den inre marknaden för finansiella tjänster ska kunna växa och attrahera nya investeringar behövs en större tilltro, dels hos konsumenterna om att deras intressen tas till vara om de utnyttjar en tjänst över gränserna, dels hos företagen om att de kan bedriva och tjäna på gränsöverskridande verksamhet.

EU har på senare tid vidtagit en rad lagstiftningsåtgärder på området finansiella tjänster till privatpersoner och mindre företag för att återupprätta konsumenternas förtroende och bidra till den inre marknadens expansion. Grönboken presenteras som en del i handlingsplanen för skapandet av en kapitalmarknadsunion¹ och kompletterar andra centrala delar av kommissionens arbete såsom strategin för den digitala inre marknaden (KOM(2015) 192) och strategin för en inre marknad (KOM(2015) 550).

Grönbokens huvudsakliga innehåll

I grönboken intresserar sig kommissionen särskilt för vilka möjligheter som digitaliseringen, dvs. utvecklingen av nya affärsmodeller och tjänster genom teknik, kan bidra med för att underlätta gränsöverskridande handel. Syftet är att kartlägga de specifika hindren för att konsumenter och företag ska kunna utnyttja den inre marknaden fullt ut, och hitta sätt att övervinna dessa hinder. Bland de åtgärder som presenteras finns bl.a. förslag på att avlägsna en del av de praktiska hinder som bromsar utvecklingen av en gränsöverskridande marknad och man tittar på hur man kan främja tillgång till tvistlösning vid gränsöverskridande affärer. Samtidigt poängteras dock att man inte har för avsikt att försvaga konsument- och investerarskyddet. Målet är att göra det lättare

- för företag att erbjuda finansiella tjänster till kunder bosatta i andra medlemsstater
- för konsumenter att få tillgång till tjänster och produkter från företag i en annan medlemsstat
- för medborgare att kunna ta med sig finansiella produkter (såsom försäkringar) vid flytt till en annan medlemsstat.

¹ Se utlåtande 2014/15:FiU29 Grönbok om kapitalmarknadsunionen.

Samrådet om grönboken pågår till den 18 mars 2016. Kommissionen kommer att anordna en konferens under våren 2016 för att utvärdera resultatet från samrådet och diskutera de prioriterade områden som anges i grönboken. Därefter planerar kommissionen att följa upp samrådet och att framåt sommaren 2016 offentliggöra en handlingsplan för finansiella tjänster för privatpersoner.

Utmaningar och möjligheter

En majoritet av medlemsstaternas marknader för finansiella tjänster till privatpersoner och mindre företag har få aktörer och visar tecken på att inte vara helt konkurrensutsatta, vilket begränsar konsumenternas urval samt värdet och kvaliteten på de produkter de får. Enligt kommissionen är det bästa sättet för att öka konkurrensen och främja konsumenternas intressen att försöka minska de hinder som i dag finns på marknaden för finansiella tjänster. Dessa hinder består främst i att konsumenter inte känner till eller litar på erbjudanden från företag i andra medlemsstater och att leverantörer inte kan erbjuda sina produkter över gränserna. Detta får till följd att företag inte vågar investera i gränsöverskridande produkter, vilket i sin tur begränsar utbudet och storleken på marknaden. Många finansiella produkter, särskilt inom försäkringsområdet, går inte att ta med när man flyttar från ett land till ett annat.

Kommissionen menar att den ökande digitaliseringen på sikt bör leda till att företagen kan tillhandahålla sina produkter överallt inom EU och ta den inre marknaden ett steg längre. Kommissionen stöder tillväxten av innovativ, konsumentvänlig teknik och vill se att den görs tillgänglig för en bred konsumentgrupp inom EU och över gränserna där så är möjligt. Utvecklingen av nätbaserade distributionskanaler är särskilt intressant på EU-nivå då detta skulle kunna öppna upp en stor konsumentmarknad. I dag fungerar dock ofta digitala lösningar enbart inom landet (s.k. geografisk diskriminering eller blockering) och företag konkurrerar om att införa egna standarder.

Identifiera och undanröja hinder

Syftet med initiativet om en inre marknad för finansiella tjänster och produkter är inte att alla konsumenter och företag ska verka gränsöverskridande. Men när de har för avsikt att få tillgång till eller erbjuda en finansiell tjänst eller produkt över gränserna så är detta många gånger inte möjligt eller lönsamt på grund av olika hinder, eller så är riskerna för höga.

I grönboken tar kommissionen upp ett antal verkliga fall som belyser situationer som är vanliga vid gränsöverskridande handel med finansiella tjänster och produkter. Exempelen visar på de många problem som finns i dag men även på möjligheter till förbättringar för konsumenter och leverantörer.

Konsumenter

Konsumenter saknar information om utländska erbjudanden

- Konsumenter har begränsad kunskap om finansiella produkter och tjänster som erbjuds i andra medlemsstater.
- Det finns få leverantörer av finansiella tjänster och produkter som riktar in sig på och marknadsför sig till konsumenter i medlemsstater där de inte själva är fysiskt etablerade.
- Oberoende jämförelsewebbplatser kan vara till hjälp för att säkerställa att konsumenterna vet att produkterna existerar och vad de faktiskt innebär.

Höga avgifter och brist på information vid överföring av pengar

- Konsumenter ställs ofta inför höga avgifter och bristande information när de vill överföra pengar i andra valutor än euro.
- Icke-hierarkiska nätverkstjänster (på engelska peer-to-peer) som medger valutaväxling mellan privatpersoner blir allt vanligare och gör det möjligt för konsumenter att minska kostnaden för transaktionerna.

Osäkerhet kring valutaomräkningskursen vid kortbetalningar

- Vid kortbetalningar är konsumenter inte alltid medvetna om den valutaomräkningskurs som kommer att tillämpas på en transaktion som genomförts i utlandet.
- Möjligheten till att använda valutaomräkningskursen i den egna banken har ökat, vilket ger kunderna viss överskådlighet. Men eftersom den exakta kurs som erbjuds av kundens egen bank inte alltid är tillgänglig vid tiden för transaktionen kan konsumenterna inte helt dra nytta av möjligheten till konkurrens.

Geografisk diskriminering

- Geografisk diskriminering eller blockering lyfts fram som en orsak till missnöje hos konsumenter då den innebär att de inte kan köpa varor och tjänster på webbplatser som är baserade i andra medlemsstater. I vissa fall styrs konsumenten om till handlarens lokala webbplats som kan ha ett annat produktutbud och/eller en annan prissättning.
- Kommissionen anser att konsumenter inte bör behandlas olika beroende på vilken nationalitet de har eller var de är bosatta när de handlar inom EU, om det inte kan berättigas utifrån objektiva kriterier.

Begränsningar i flyttbarheten av finansiella produkter

- För privata sjukförsäkringar och pensioner finns avtalsvillkor som innebär att försäkringen enbart är giltig i det land där avtalet träffades. Detta gör att försäkringstagare kanske inte kan räkna med sina befintliga försäkringar när de flyttar till en annan medlemsstat eller söker ersättning för kostnader för sjukhusvård utomlands eller att de kan uppbära sina privata pensioner när de flyttat till ett annat land.

- Avtalsvillkor med geografiska begränsningar minskar konsumentens valmöjlighet och hindrar gränsöverskridande konkurrens mellan företag som erbjuder sådana tjänster.

Yrkesansvarsförsäkringar

- Få yrkesansvarsförsäkringar täcker ett område större än en medlemsstat.

Osäkerhet i fråga om tvister

- Det är ofta svårt för konsumenter att hitta en lämplig tvistlösningsmekanism i gränsöverskridande situationer, vilket kan avhålla dem från att köpa finansiella tjänster och produkter i andra medlemsstater.
- År 2001 grundade kommissionen Nätverket för lösning av finansiella tvister (FIN-Net²) med målet att underlätta hanteringen av gränsöverskridande tvister om finansiella tjänster. Förbättrad information om FIN-Net skulle kunna undanröja en del av osäkerheten gällande gränsöverskridande tvister.
- Nätverket behöver även förbättras i sig så att det omfattar alla medlemsstater och områden av finanssektorn och att det säkerställs att alla medlemmar uppfyller kraven på behörighet i direktivet om alternativ tvistlösning³.

Skydd för offer vid händelse av försäkringsgivarens insolvens

- Konsumenter som blir offer i t.ex. en bilolycka i en annan medlemsstat löper en risk att inte få ut ersättning om den ansvarige försäkringsgivaren blir insolvent.
- Alla medlemsstater deltar för närvarande inte i den frivilliga överenskommelsen om att säkerställa ersättning till offren där en olycka i en annan medlemsstat orsakas av ett fordon som är försäkrat hos en insolvent försäkringsgivare med hemvist i en annan medlemsstat.

Otydlighet kring tilläggsprodukter

- Konsumenter får ofta inte information om kostnaden för eller värdet på tilläggsförsäkringsprodukter och kan bli utsatta för höga priser på grund av brist på konkurrens och information (vanligt vid t.ex. biluthyrning).

Leverantörer

Regler mot penningtvätt försvårar kundrelationer på distans

- I reglerna om bekämpning av penningtvätt finns bl.a. krav på kundkännedom, vilka begränsar företags förmåga att inleda och upprätthålla affärsförhållanden med kunder på avstånd.

² http://ec.europa.eu/finance/fin-net/index_en.htm

³ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/sv/TXT/?uri=CELEX%3A32013L0011>

- Vissa medlemsstater tillåter distanskontroll av information när ett fysiskt möte inte är möjligt, t.ex. genom att vid avtalsslut använda sig av webbkameror och möjlighet att dela scannade dokument, alternativt ta hjälp av opartiska personer för att verifiera originaldokument.
- Krav i vissa medlemsstater begränsar användningen av avtalssignatur på distans, vilket hämmar gränsöverskridande leverantörers möjlighet att inleda affärsförbindelser med nya kunder.
- Förordningen om elektronisk identifiering⁴ uppvisar lovande resultat inom detta område.

Avsaknad av kreditinformation och skadehistorik

- Brist på kreditinformation och uppgifter om konsumenten gör det svårt för företag att erbjuda finansiella produkter på andra marknader eftersom de inte kan bedöma eventuella framtida risker.

Problem för leverantörer att uppfylla sina åtaganden på distans

- Det kan vara svårt att på distans uppfylla de skyldigheter som ett företag har efter en försäljning och företaget kan behöva göra omfattande investeringar för detta, särskilt om det finns krav på att tjänsterna ska tillhandahållas på flera språk.
- Problemet drabbar framför allt försäkringsgivare i samband med skadereglering och det verkar avgörande att ha en företrädare för företaget (t.ex. en filial eller ett dotterbolag) i samma medlemsstat som kunderna.

Skilnader i insolvensförfaranden för privatpersoner

- Stora skillnader i insolvensförfaranden för privatpersoner inom EU gör kreditgivare tveksamma till att erbjuda gränsöverskridande krediter.
- Tillförlitliga standarder för värdering av bostadsfastigheter behöver utarbetas. I dag finns det en risk för att vissa kreditgivare tvivlar på värdet av säkerheter som ligger i andra medlemsstater, vilket gör att de drar sig för att erbjuda lån.

Fragmenterad reglering och höga efterlevnadskostnader

- Skillnaderna mellan medlemsstaternas regelverk har inverkan på kostnaderna för och riskerna med att tillhandahålla gränsöverskridande finansiella tjänster och produkter till privatpersoner.
- Rätt till s.k. passförfarande finns för närvarande för ett antal verksamheter och ger företag som är auktoriserade i en medlemsstat rätt att med minskade administrativa bördor och ett minimum av pappersarbete tillhandahålla sina tjänster i en annan medlemsstat. Passförfarandet utesluter dock inte kostnaderna för att efterleva lagstiftningen, och rätten till passförfarande omfattar inte alla produkter.

⁴ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX%3A32014R0910>

Bristande support från myndigheter i andra medlemsstater

- Gränsöverskridande företag upplever att man får begränsat stöd från medlemsstatens myndigheter. Man har även haft svårt att få tillgång till väsentlig information.
- Problemlösningsnätverket för den inre marknaden (Solvit⁵) hjälper företag när de stöter på problem med offentliga myndigheter som inte tillämpar EU-lagstiftningen på rätt sätt.
- Så kallade gemensamma kontaktpunkter ger stöd till företag med deras skyldigheter när de tillhandahåller gränsöverskridande tjänster. Sådana initiativ skulle kunna utökas ytterligare när det gäller finansiella tjänster och produkter i syfte att minska kostnaderna och riskerna.

Förslag på separat rättslig ram

- I vissa fall kan en separat rättslig ram vara ett sätt att öka produkturvalet och samtidigt minska kostnaderna för företagen och se till att konsumenterna får lämpligt skydd.
- Ett frivilligt s.k. opt-in-system (system som bygger på aktivt godkännande från en part) skulle kunna utgöra en ram för tjänster med identiska produkttegenskaper. Fördelen är att det skulle finnas en standardisering mellan medlemsstaterna och att många nationella rättsliga skillnader inom vissa områden skulle övervinnas. Det skulle dessutom utgöra ett användbart verktyg för att erbjuda jämförbara och lättbegripliga finansiella produkter.
- Ett annat förslag är att anpassa nationella system och rättigheter så att de bättre stämmer överens med varandra.

Andra initiativ av betydelse

Förutom kommissionens arbete med skapandet av en kapitalmarknadsunion (CMU), strategin för den digitala inre marknaden och strategin för en inre marknad har kommissionen initierat en rad åtgärder som påverkar frågeställningarna i grönboken. Dessa är bl.a. bolånedirektivet (MCD) (2014/17/EU), direktivet om konsumentkrediter (CCD) (2008/48/EG), direktivet om betalkonton (PAD) (2014/92/EU), direktivet om företag för kollektiva

investeringar i överlåtbara värdepapper (UCITS) (2014/91/EU), direktivet om marknader för finansiella instrument (MiFID II) (2014/65/EU), direktivet om försäkringsdistribution (IDD), förordningen om Priip-produkter (1286/2014), förordningen om elektronisk identifiering (910/2014) och utvärderingen av direktivet om distansförsäljning av finansiella tjänster till konsumenter (DMFSD) (2002/65/EC). Den kommande dataskyddsförordningen väntas också få stor betydelse för den inre marknaden för finansiella tjänster.

⁵ http://ec.europa.eu/solvit/index_sv.htm

Regeringens preliminära ståndpunkt

Regeringen har lämnat en faktagpromemoria om grönboken (2015/16:FPM46). I promemorian redovisas en allmänt hållen preliminär svensk ståndpunkt. Regeringen välkomnar grönboken och ställer sig positiv till initiativ som har till syfte att främja gränsöverskridande handel, öka konkurrensen, stärka den inre marknaden och öka valmöjligheten för kunderna. Regeringen ställer sig även positiv till initiativ som underlättar för företag att tillhandahålla tjänster och som främjar utvecklingen av nya affärsmodeller och digital innovation.

Enligt regeringen behöver dock frågeställningarna i grönboken föregås av en grundlig behovs- och konsekvensanalys, särskilt utifrån konsekvenser för konsument- och investerarskyddet samt olikheter i regelverk länder emellan. I det sammanhanget bör man också beakta de samlade effekterna av reglerings-åtgärder på finansmarknadsområdet. Man bör även beakta hur förslagen kan komma att påverka företag av olika storlek.

Regeringen avser att arbeta för att alla kommande förslag ska uppfylla villkor för transparens och bibehålla eller förstärka ett starkt och ändamåls-enligt investerar- och konsumentskydd. Det är viktigt att kommissionen genomför en grundlig konsekvensanalys innan förslagen presenteras och regeringen kommer att ta ställning till respektive förslag då det presenteras. Slutligen framhålls att småföretagarperspektivet till viss del saknas i grönboken. Regeringen har för avsikt att i arbetet med grönboken, om så är möjligt, ta vara på tillfällen att gynna svenskt företagande.

Andra medlemsstaters ståndpunkter

Det finns i dagsläget ingen tydlig bild av övriga medlemsstaters ståndpunkter eftersom grönboken ännu inte diskuterats i någon formell mening. Samtliga medlemsstater har dock visat sig positiva till huvuddragen i kapitalmarknadsunionen.

Utskottets tidigare granskningar

Utskottet har tidigare granskat en grönbok på samma ämne, nämligen 2007 års grönbok om finansiella tjänster till privatpersoner och mindre företag på den inre marknaden (KOM(2007) 226). I utlåtande 2006/07:FiU28 delade utskottet kommissionens uppfattning att finansiella tjänster till privatpersoner och mindre företag är en viktig del i EU-medborgarnas vardag och att en integrerad EU-marknad på detta område kan ha positiva effekter för alla de som köper sådana tjänster.

Vidare stödde utskottet kommissionens generella ansats och strävan att stärka konsumentens ställning, kunskap och förmåga att fatta väl grundade beslut om sin egen ekonomi. Välinformerade och kunniga konsumenter är en förutsättning för en väl fungerande marknad för finansiella tjänster. Utskottet

framhöll även vikten av att de länder som har ett väl utbyggt konsumentskydd ska kunna bibehålla detta, även på områden där EU-samarbete förekommer.

Kommissionen välkomnade riksdagens stöd till målet att förbättra funktionen för de finansiella tjänster som erbjuds privatpersoner och mindre företag genom åtgärder som ökar deras konkurrenskraft och stärker konsumenternas förtroende⁶. Den delade även riksdagens uppfattning att det är nödvändigt att prioritera liknande initiativ.

Mottagandet av 2007 års grönbok var generellt positivt från EU:s medlemsländer och andra remissinstanser⁷. Man ansåg det på tiden att samla alla utmaningar på området i en strategi och det fanns en enighet om att nyckeln till ytterligare fördjupning av den inre marknaden för finansiella tjänster är konsumenternas förtroende. Man såg dock framför sig att marknaden för finansiella tjänster skulle komma att förbli främst lokal under en överskådlig framtid.

De problemställningar som lyfts fram i grönboken tas även i viss mån upp i kommissionens övergripande mål för kapitalmarknadsunionen (CMU). I utlåtande 2014/15:FiU29 framhöll utskottet behovet av att få till stånd en fungerande EU-omfattande kapitalmarknad och utskottet välkomnade därför kommissionens grönbok som en utgångspunkt för det arbetet. Enligt utskottet är det angeläget att EU:s inre marknad även omfattar fri rörlighet för kapital. När det gäller det fortsatta arbetet välkomnade utskottet kommissionens avsikt att se till möjligheter i marknadsdrivna lösningar och andra stödjande insatser snarare än att söka alla svar i ny EU-lagstiftning.

⁶ Protokoll från finansutskottets sammanträde 2007/08:3.

⁷http://ec.europa.eu/internal_market/finservices-retail/docs/policy/gp_report-2007_09_18_en.pdf

Utskottets ställningstagande

Utskottet har granskat kommissionens grönbok om finansiella tjänster till privatpersoner och mindre bolag (KOM(2015) 630).

Den ekonomiska tillväxten i EU:s medlemsstater har efter den ekonomiska och finansiella krisen 2008 varit svag och konsumenternas förtroende för de finansiella marknaderna är lågt. EU:s inre marknad för finansiella tjänster som riktar sig till privatpersoner och mindre företag uppvisar i dag en mycket liten gränsöverskridande verksamhet och konkurrensen är bristande. Det är tydligt att det krävs ytterligare reformer för att minska hindren för gränsöverskridande investeringar inom EU och främja den fria rörligheten för kapital.

Utskottet har tidigare välkomnat kommissionens grönbok om skapandet av en kapitalmarknadsunion, särskilt då det handlar om en ytterligare integrering av kapitalmarknaderna som ska främja investeringar över gränserna, erbjuda företagen fler finansieringsmöjligheter och fördjupa den inre marknaden. Det är inom ramen för den handlingsplanen som kommissionen nu genomför samrådet om grönboken för finansiella tjänster för privatpersoner och mindre företag. Enligt utskottet är det angeläget att främja en ytterligare integrering av de finansiella marknaderna inom unionen. Ökad konkurrens är avgörande för en väl fungerande inre marknad för finansiella tjänster och produkter till privatpersoner och mindre företag. Bristen på gränsöverskridande konkurrens skapar stora skillnader i såväl antal aktörer på marknaden som de produkter och tjänster som bjuds ut.

Utskottet är positivt till initiativ som främjar gränsöverskridande handel, ökar konkurrensen och valmöjligheten och stärker den inre marknaden. Utskottet är även positivt till initiativ som främjar utvecklingen av nya affärsmodeller och digital innovation. Utskottet stöder kommissionens arbete med att söka identifiera och riva barriärer för handel över gränserna och tror att innovativ digital teknik kan vara till hjälp för att undanröja vissa av de hinder som finns på de finansiella marknaderna i dag.

Utskottet kan konstatera att den tekniska utvecklingen går snabbt och gör det möjligt för såväl privatpersoner som företag att i allt högre utsträckning ingå finansiella avtal över gränserna. Digitaliseringen av finanssektorn är på många sätt en positiv utveckling som bl.a. möjliggör säkrare betalningar och överföringar. Vidare kan digitaliseringen i bred bemärkelse sätta press på priserna. Digitaliseringen ökar transparensen, ökar den internationella konkurrensen och minskar möjligheterna för företag att obefogat höja priserna.

Utskottet vill poängtera vikten av att värna våra nationella bestämmelser på konsumentskyddsområdet i arbetet med att ta fram tydligare, enklare och mer samstämmiga regler för gränsöverskridande finansiella tjänster. Även investerarskyddet måste värnas för att attrahera kapital och stödja utvecklingen av en sund inre marknad. Utskottet är positivt till ökad konvergens och till ett harmoniserat genomförande av regelverk, men det får

inte ske på bekostnad av att konsument- och investerarskyddet sänks i Sverige. Det är utskottets uppfattning att det måste finnas en balans i kommande åtgärder så att skyddet för konsumenter och investerare upprätthålls. I utarbetandet av nya regler vill utskottet särskilt framhålla behovet av regler som motverkar skatteflykt och skatteundandragande samt att beskattningen av finansiella tjänster och produkter inte får hindra rörligheten för kapital på den gemensamma marknaden. Bestämmelserna behöver samordnas mellan medlemsländerna så att de främjar en rättvis konkurrens och förhindrar att företag undviker att stå för sin del av skattebördan. Utskottet vill vidare framföra vikten av budgetrestriktivitet när man ser över behovet av nya regleringar och initiativ.

Utskottet noterar att flera av de initiativ som nämns i grönboken är oprecisa. Detta kan bero på att grönboken ännu inte diskuterats i någon formell mening men gör det samtidigt svårt att bedöma innebörden av de enskilda initiativen och deras samlade effekt på gällande svenska regler. Många av de frågeställningar som tas upp i grönboken behöver föregås av en grundlig behovs- och konsekvensanalys innan de ges formen av skarpa initiativ från kommissionens sida. Utskottet efterfrågar särskilt viss försiktighet vad gäller initiativ på området för gränsöverskridande handel med försäkringar där olikheter i lagstiftning bara är en faktor bland många som påverkar om försäkringar köps och säljs över nationsgränserna. Grönboken tar även upp frågan om att reglerna för bekämpning av penningtvätt försvårar kundrelationer på distans, och att detta begränsar företags förmåga att inleda och upprätthålla affärsförhållanden på avstånd. Utskottet noterar att det aviserade tillägget till det fjärde penningtvättsdirektivet bl.a. förslår upprättandet av nationella, centraliserade bank- och betalkortsregister och manar till försiktighet när dessa frågor ska analyseras då det väcker frågor om dataskydd och personlig integritet. Utskottet noterar vidare att grönboken, namnet till trots, bara i mycket liten utsträckning tar upp problem och hinder för mindre företag och hade gärna sett att kommissionen i högre grad hade belyst småföretagarperspektivet.

Slutligen framhåller utskottet att tidpunkten för kommissionens grönbok inte är den bästa möjliga med tanke på den mängd initiativ som kommissionen redan lagt fram inom ramen för kapitalmarknadsunionen. De problemställningar som lyfts fram i grönboken påverkas av åtgärder som redan initierats och utskottet betonar behovet av konsekvens vid större revideringar av regelverk. Utskottet tror dock att samrådet kan ge upphov till goda exempel för åtgärder inom angränsande områden.

Därmed föreslår utskottet att riksdagen lägger utlåtandet till handlingarna.

BILAGA

Förteckning över granskade dokument

KOM(2015) 630 Grönbok om finansiella tjänster till privatpersoner och mindre företag.